

**A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !**

A Fővárosi Ítéltábla a Zamecsnik, Pósfai és Társai Ügyvédi Iroda által képviselt felperesnek , a fellebbezési eljárásban a dr. Mocsai és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Mocsai Gellért ügyvéd) által képviselt I. rendű, II. rendű, III. rendű alperes ellen, kölcsön visszafizetése iránt indított perében, a Fővárosi Bíróság 2009. március 17. napján meghozott 28.P.25.756/2007/13. számú ítélete ellen, az alperesek részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

**í t é l e t e t :**

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését a per fő tárgya tekintetében helybenhagyja, a perköltség viselésre vonatkozó rendelkezést részben megváltoztatva az I. rendű alperes által fizetendő perköltség összegét 1.050.000 (egymillió-ötvenezer) forintra felemeli, míg a II-III. rendű alperesekét 1.050.000 (egymillió-ötvenezer) forintra leszállítja.

Kötelezi az I. rendű alperest 300.000 (háromszázezer) forint + ÁFA, II-III. rendű alpereseket egyetemlegesen 300.000 + ÁFA fellebbezési eljárási perköltséget fizessenek meg 15 napon belül a felperes részére.

Kötelezi a II-III. rendű alperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az államnak külön felhívásra 450.000 (négy százötvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket, míg a további I. rendű alperes által le nem rótt 450.000 (négy százötvenezer) forint fellebbezési eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

**I n d o k o l á s :**

A felperes a keresetében a Ptk. 523. § (1) bekezdés alapján kérte kötelezni az I. rendű alperest a 2002. október 11. napján létrejött, majd 2007. április 11. napján azonnali hatállyal felmondott kölcsönszerződések alapján fennálló tőke, kamatok

megfizetésére, míg a II-III. rendű alpereseket az I. rendű alperessel egy sorban a Ptk. 251. § (1) bekezdés alapján kérte a zálogtárgyból való kielégítés túsására kötelezni.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték. A szerződések létrejöttét nem vitatták, azonban gazdasági ellehetetlenülésre hivatkoztak, továbbá erre, hogy a 2005., 2006. évi fizetési késedelem és jogkövetkezményei kizárólag arra az időszakra lejárt összegszerűsége, mint osztható szolgáltatásra vonatkoztathatók. A kamatszámítást is vitatták. A tartozást 14.405.487.-Ft-ban ismerték el.

Az elsőfokú bíróság az ítéletében kötelezte az I. rendű alperest fizessen meg a felperesnek 34.084.305.-Ft tőkét, 6.040.052.-Ft lejárt ügyleti kamatot, 717.571.-Ft lejárt késedelmi kamatot, 87.906.-Ft kamat késedelmi kamatot, valamint 2007. szeptember 8. napjától a kifizetés napjáig a 34.084.305.-Ft tőke után évi 7,01 + 6 % kamatot, a 6.845.529.-Ft lejárt kamattartozás után pedig a mindenkorli jegybanki alapkamatnak megfelelő késedelmi kamatot. Kötelezte a II-III. rendű alpereseket, hogy 29.946.800.-Ft tőke, 6.040.052.-Ft lejárt ügyleti kamatot, 717.571.-Ft lejárt késedelmi kamatot, 87.906.-Ft kamat késedelmi kamatot, valamint 2007. szeptember 8. napjától a kifizetés napjáig a tőke után évi 7,01 + 6 % kamatot, a 6.845.529.-Ft lejárt kamattartozás után a mindenkorli jegybanki alapkamatnak megfelelő késedelmi kamatot erejéig túsják a követelés kielégítését az 1/1-1/2 arányú kizárólagos tulajdonukat képező ..... helyrajzi szám alatt nyilvántartott ingatlan tekintetében. Az I. rendű alperest 700.000.-Ft, a II-III. rendű alpereseket egyetemlegesen 1.400.000.-Ft perköltség megfizetésére kötelezte felperes javára. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az ítélet indokolása értelmében a felperes és az I. rendű alperes között a Ptk. 523.§-ában szabályozott kölcsönszerződés jött létre, és nem volt vitatott, hogy az I. rendű alperes a teljesítéssel késedelembe esett. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a Ptk. 312. § (1) bekezdése szerinti gazdasági lehetetlenülés nem bizonyított. Tényként állapította meg, hogy az I. rendű alperes késedelme miatt a felperes jogosult volt a szerződéseket azonnali hatállyal felmondani, mellyel a Ptk. 321. § (1) bekezdés és 319. § (2) bekezdés alapján a hátralékos, vagyis a felmondásig lejárt tartozás mellett az I. rendű alperesnek a szerződés alapján még fennálló valamennyi kötelezettsége esedékessé vált. Az elsőfokú bíróság rámutatott arra, hogy a felperes a Ptk. 293. § rendelkezésétől eltérően a teljesítés elsődlegesen tőkére történő elszámolására nem volt köteles és az alpereseknek az erre vonatkozó egyoldalú rendelkezése a Ptk. 293. § értelmében hatálytalan. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes a teljesítés időpontjában aktuálisan fennálló tartozás figyelembe vételével volt köteles elszámolni, a 2007. április 5-i befizetés a két kölcsönre elszámolásra került és ugyancsak helytállóan elszámolta a felperes az óvadéki betétek összegét, ugyanakkor a két jóváírásból fennmaradó 98.474.-Ft és 22.591.-Ft kamat késedelmi kamatra elszámolásának megtörténte a felperesi kamatszámításból nem állapítható meg. Ezért az elsőfokú bíróság akként számolt, hogy a 22.591.-Ft a kisebbik összegű kölcsön 694.-Ft késedelmi kamata, 811.-Ft ügyleti kamata és 21.086.-Ft erejéig a tőketartozást csökkentette, míg az

..... számú kölcsönszerződésből eredő 186.380.-Ft összegű kamat késedelmi kamat követelés pedig 87.906.-ft-ra csökkent. Tényként állapította meg, hogy a felperes a II-III. rendű alperesekkel a Ptk. 251-264.§-aiban szabályozott szerződést kötött és a Ptk. 251. § (1) (3) bekezdés alapján kötelezte tűrésre a II-III. rendű alpereseket az elsőfokú bíróság. A perköltségről a Pp. 81 § (1) bekezdés szerint határozott.

Az alperesek a fellebbezésükben elsődlegesen az ítélet megváltoztatását és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan az ítélet akkénti megváltoztatását kérték, hogy az I. rendű alperes 14.405.487.-Ft és kamattartozás megfizetésére, míg a II-III. rendű alperesek ilyen tőkeösszeg és kamattartozásnak megfelelő összeg erejéig legyenek az ítélet szerinti tűrésre kötelezettek, továbbá a perköltség mérséklését kérték az I. rendű alperes és a II-III. rendű alperesek vonatkozásában is 250.000.-ft-ra. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta a 2008. március 21. napján kelt ellenkérelmükben foglaltakat. Fenntartották, hogy 2004. évben olyan negatív, az alperesektől független gazdasági változások következtek be a felperesi beruházási kölcsönből megvalósított beruházás vonatkozásában, amelyek lényegében alpereseket a gazdasági ellehetetlenüléshez vezette a Ptk. 312. § szerint és amelyért alperesek nem felelősek. Utaltak alperesek személyes nyilatkozataira. Fenntartották, hogy a felperes által hivatkozott 2005. és 2006. évi alperesi fizetési késedelem kizárólag arra az időszakra vonatkozó lejárt összegszerűségek elszámolását jelentheti a Ptk. 317. § (1) bekezdése alapján, mint osztható követelés. Továbbra sem értettek egyet a felperes által csatolt elszámolással és levezették, hogy számításuk szerint összes tartozásuk 14.405.487.-Ft. A perköltséget is vitatták, mert az ügyvédi díj megállapításakor az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe, hogy csak 3 tárgyalás volt, felperesi képviselőnek jelentős készkiadásai nem merülhettek fel, így a megállapított munkadíjat igen jelentős mértékben eltúlzottnak tartották. Ezen túlmenően sérelmezték a perköltség alperesek közötti egyenlő arányban megosztását, holott a perre elsődlegesen az I. rendű alperes adott okot.

A felperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta megalapozottsága következtében. Vitatta, hogy gazdasági ellehetetlenülés bekövetkezett. Hivatkozott alperesek bizonyítási kötelezettségére, a Ptk. 312. § és 319. § (2) bekezdésére. Állította, hogy a kamatszámítás a szerződésnek megfelelő, míg a fellebbezési számítási mód figyelmen kívül hagyja a felmondás jogszerűségét, hatályosulását és a szerződés 4.2., valamint 5.4. pontját. A perköltségigényt is alaposnak és az alkalmazott rendeletnek megfelelőnek tartotta az írásbeli előkészítés, a tárgyalások száma és a bizonyítás terjedelme alapján.

A fellebbezés a per fő tárgya tekintetében nem alapos.

Fellebbezéssel nem volt támadott az elsőfokú bíróság által megítéltet meghaladó keresetet elutasító rendelkezés, ezért a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (3) bekezdésre tekintettel a fellebbezési kérelem korlátaira tekintettel bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a rendelkezésre álló bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg, abból levont jogi következtetései és érdemi döntése helytálló.

A fellebbezésben foglaltakra figyelemmel a másodfokú bíróság az alábbiakra mutat rá:

Nem vitatottan a felperes és az I. rendű alperes között a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerinti bankhitel szerződések jöttek létre. A szerződések értelmében a kölcsönök nyújtása meghatározott célra történt, a kölcsönöket az I. rendű alperes megkapta, felhasználta a szerződésben rögzített célra. A szerződések értelmében az I. rendű alperes kölcsön visszafizetési kötelezettsége esedékessé vált.

A Ptk. a szerződésekre vonatkozó általános szabályok között rendelkezik a teljesítés lehetetlenné válásáról. A Ptk. 312. § (1) bekezdés értelmében ha a teljesítés olyan okból vált lehetetlenné, amelyért egyik fél sem felelős, a szerződés megszűnik. A teljesítés lehetetlenné válásáról tudomást szerző fél haladéktalanul köteles erről a másik felet értesíteni.

E rendelkezésből következően a szerződésben kikötött szolgáltatás teljesítésének utóbb történt lehetetlenné válása alapíthatja meg a szerződés megszűnését. Nem kizárt a gazdasági okból történő lehetetlenülés, azonban a jelen esetben nem hagyható figyelmen kívül, hogy a bankkölcsön szerződés meghatározott beruházási, gazdasági cél megvalósulása érdekében jött létre a felperes és az I. rendű alperes között. Az I. rendű alperes a felperes által nyújtott kölcsön igénybe vétele mellett megvalósította a beruházást, a gazdasági célt. A kölcsön visszafizetési kötelezettségének tartama alatt bekövetkezett gazdasági, piaci változások az üzleti kockázat körébe tartozó körülmények, amelyeket egy hosszú lejáratú kölcsönszerződés megkötésekor a kölcsön vevő nem hagyhat figyelmen kívül, és ebből következően azt viselni tartozik. A kölcsönök felvételének időpontjában az I. rendű alperesnek ismerettel kellett bírnia arról, hogy várható Magyarországnak az Európai Unióhoz csatlakozása, amely a gazdasági, piaci viszonyokban, különösen a mezőgazdaságban változásokkal fog járni, továbbá arról is, hogy a mezőgazdaságba történő befektetés megtérülési ideje hosszabb és a kockázata is nagyobb. Mindezek kiemelésével az elsőfokú bíróság helytállóan vont következtetést arra, hogy a gazdasági ellehetetlenülés és így a szerződés lehetetlenné válása nem bizonyított.

Az alperesek által hivatkozott 2006. január 30. napján kelt levél tartalma alapján és a tanúvallomásra is figyelemmel nem bizonyítja, hogy az I. rendű alperes, illetve alperesek a felperes felé a teljesítés lehetetlenné válásáról bejelentéssel éltek. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján csak az állapítható meg, hogy a kölcsön visszafizetésével késedelembe esett az I. rendű alperes, azonban e kötelezettségének teljesítésének eleget kíván tenni és ennek érdekében próbál megoldást találni. Az alperesi előadás szerint a tejkvótát és a tehénállományt is értékesítették, azonban nem igazolt, hogy az ebből származó bevételből a kölcsön visszafizetését kívánták volna rendezni. Ezzel alperesek megszegték a Ptk. 4. §-ában szabályozott együttműködési kötelezettségüket, figyelemmel a Ptk. 277. §-ának (4) bekezdésében írtakra is.

A felperes helytállóan mutatott rá arra, hogy mivel a kölcsön folyósításra került, így a szerződés lehetetlenülése esetén is fennállna a szerződő felek között az elszámolási kötelezettség.

Az I. rendű alperes kölcsön visszafizetési kötelezettségének bizonyítottnak nem tett eleget, ezért a felperes a szerződések 4.2. pontja és a Ptk. 321. § (1) bekezdés alapján megalapozottnak mondta fel azonnali hatállyal, amelynek következtében a szerződés megszűnt.

A Ptk. 205. § (1) bekezdés és 200. § (1) bekezdés alapján a perbeli szerződések részletesen szabályozták felmondás folytán történt szerződés megszűnése esetén az elszámolási kötelezettséget, azaz azt, hogy az I. rendű alperes milyen tőke, kamat fizetésére köteles. A felperes és az I. rendű alperes jogviszonyára a közöttük létrejött szerződés az irányadó. Az I. rendű alperes pénzbeli szolgáltatással tartozott, a pénztartozás osztható szolgáltatás. A felperes és az I. rendű alperes között létrejött kölcsönszerződések egyértelműen kikötötték a felmondással történt szerződés megszűnése esetére a teljes tartozás és járulékeinak megfizetési kötelezettségét, erre a Ptk. 200. § (1) bekezdés második mondata alapján lehetőségük volt, ezért a szerződési szabadság elve és a szerződés kikötéseinek elsődleges érvényesülése alapján a Ptk. 317. § (1) bekezdés alkalmazhatósága fel sem merül a jelen esetben.

Az elsőfokú bíróság mindezek alapján helytállóan állapította meg az I. rendű alperes kölcsön visszafizetési kötelezettségét és annak mértékét, az elsőfokú bíróság általi elszámolás helytálló, annak megváltoztatására alap nem volt.

A II-III. rendű alperesek tűrésre kötelezése is megalapozott az elsőfokú ítéletben felhívott jogszabályi rendelkezések és szerződések alapján.

Az elsőfokú bíróság a pertárgy értéke - amely a kölcsönök összegével azonos - alapján a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2) bekezdése szerint számított ügyvédi díjat a rendelet 3. § (6) bekezdése alapján mérsékelte, amelyet kellően indokolt. Az így megállapított ügyvédi díj mérséklésére kellő indok nem volt.

A másodfokú eljárásban a fellebbezők által hivatkozott I. és II-II. rendű alperesek helytállási kötelezettsége közötti különbségre alapított perköltség összegének támadási okot a másodfokú bíróság osztotta, ezért az I. és II-III. rendű alperesek között az elsőfokú bíróság által egyébként helytállóan megállapított perköltség összegét eltérő mértékben tartotta indokoltnak megosztani.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdés értelmében a per fő tárgya tekintetében helyben hagyta, míg a perköltség vonatkozásában részben, az I. rendű alperes és a II-III. rendű alperesek közötti perköltség viselési arány tekintetében megváltoztatta a rendelkező rész szerint.

A fellebbezési eljárási költség viseléséről a másodfokú bíróság az alpereseknek a per fő tárgya tekintetében eredménytelen fellebbezése folytán a Pp. 81. § (1)

bekezdés alapján határozott, melyben a felperest képviselő ügyvéd díját a fellebbezési pertárgy érték alapulvételével a 32/2003.(VIII.22.) IM. rendelet 3. § (2)(5)(6) bekezdés és 4/A. § (1) bekezdés alapján állapított meg és amelynek viselésére a fentiekben kifejtettek szerinti arányban kötelezte az alpereseket.

A fellebbezési eljárásban az I. rendű alperes személyes költségmentességben, a II-III. alperesek illetékfeljegyzési jogban részesültek, így a le nem rótt fellebbezési illeték viseléséről ugyancsak a fentiek szerinti megosztást alapul véve az 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdés szerint a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (1)(2) bekezdés és 14. § értelmében rendelkezett a másodfokú bíróság.

Budapest, 2009. október 1.

. Lizák Tibor sk.  
a tanács elnöke

. Merőtey Anikó sk.. Molnár Ágnes sk.  
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: